

Aanbesteding busconcessie Almere 2018-2027

Nota van Uitgangspunten

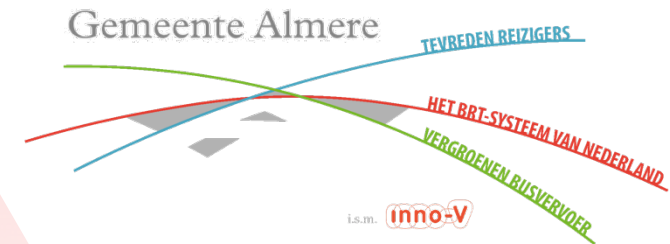
Gemeente Almere
16 september 2015

Nota van uitgangspunten

De huidige concessies voor het busvervoer in Almere en tussen Almere en 't Gooi/Amsterdam eindigen in december 2017. Met een Europese openbare aanbesteding wordt een vervoerder geselecteerd voor de volgende periode.

De concept visie Busvervoer Almere 2018-2027 vormt het beleidskader voor de aanbesteding. Tevreden reizigers, een hoogwaardig en duurzaam bus-systeem zijn de basis voor de toekomst. Dit klinkt eenvoudig, maar de praktijk is weerbarstiger. Het betekent voortdurend de reizigerswensen en technologische en maatschappelijke ontwikkelingen kennen en daarop inspelen.

Voor de sturing van de concessie en de rolverdeling tussen de partijen wordt voortgeborduurd op de huidige werkwijze en die op punten wordt aangepast zodat de risico's explicieter bij de partij komen te liggen die deze kan beïnvloeden (zoals gedeelde opbrengstverantwoordelijkheid). Ook krijgt de vervoerder meer vrijheid ten aanzien van vervoerbewijzen en tarieven. Sociale veiligheid maakt geen onderdeel meer uit van het vaste verrekentarief, maar wordt via een aparte subsidie geregeld.

Duiding

Inhoudsopgave

Hoofdkeuzes	Pagina
Ambities	5
Aanbestedingsstrategie	6
Concessie	7
Opdrachtgeverschap	8
Sturingsfilosofie	9
Rolverdeling	10
Flexibiliteit en innovatie in de concessie	11
Financiële bepalingen	12
Gunningcriteria	13

Ambities

Tevreden reiziger

Mensen reizen om naar werk, onderwijs, winkels, maatschappelijke voorzieningen of contacten te komen. Daarbij hebben zij individuele wensen over tijdstip, herkomst en bestemming, vervoerwijze, prijs, comfort et cetera. Tegelijkertijd is openbaar vervoer in essentie een 'collectieve' dienst, waarmee zo goed als mogelijk ingespeeld moet worden op de individuele wensen. Als reizigers tevreden zijn met het geboden openbaar vervoer, zullen zij meer van het openbaar vervoer gebruikmaken.

Hét Bus Rapid Transit-systeem van Nederland

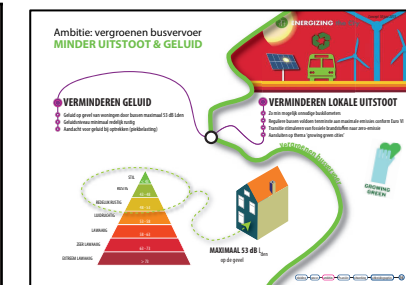
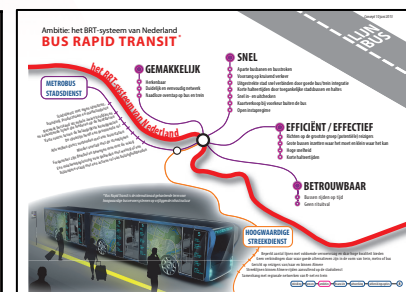
Bus Rapid Transit-systeem (BRT) is een op "hoge-kwaliteit-bus" gebaseerd systeem, dat uitnodigend, herkenbaar, gemakkelijk te gebruiken, snel, betrouwbaar en kosteneffectieve stedelijke mobiliteit levert op eigen infrastructuur en met een hoge frequentie.

Het BRT is dus gericht op het vervoeren van zoveel mogelijk reizigers binnen het beschikbare budget.

Vergroenen van het busvervoer

Het thema Growing Green Cities staat centraal in de ontwikkeling van Almere, met als hoogtepunt de Floriade in 2022. Growing Green Cities is het begin van een avontuurlijke reis naar een groene wereldbeleving. Growing Green Cities gaat over gezond leven en een gezonde leefomgeving, waarbij we zoveel mogelijk rekening houden met deze omgeving én met het energieverbruik. Hier kan het busvervoer aan bijdragen door verminderen van lokale uitstoot en het omgevingsgeluid.

Concept Visie busvervoer 2018-2027

Aanbestedingsstrategie: zelfstandig in de markt zetten per dec. 2017

Afwegingen		Scenario's		
		A) Zelfstandig dec. 2017 <i>De concessies Stadsdienst Almere en Almere Streek worden als 1 perceel aanbesteed met ingangsdatum december 2017.</i>	B) Combinatie dec. 2017 <i>De concessies Stadsdienst Almere en Almere Streek worden in 1 perceel met de concessie Amstelland-Meerlanden aanbesteed met ingangsdatum december 2017.</i>	C) Zelfstandig juni 2018 <i>De concessies Stadsdienst Almere en Almere Streek worden als 1 perceel aanbesteed met ingangsdatum juni 2018.</i>
Marktspanning Aflopende concessies: • OVBGD en Amstelland-Meerlanden (dec. 2017) • Haaglanden Streek (medio 2017) • Noord-Holland-Noord en Midden-Overijssel (medio 2018). In NL zijn 5 commerciële vervoerders actief.		++ Interessant voor meerdere vervoerders mits de aanbestedingsprocedure niet gelijktijdig is met Amstelland-Meerlanden ivm tender-capaciteit en -kwaliteit.	++ Interessant voor meerdere vervoerders door toename van totale opdrachtsom maar levert in beginsel geen exploitatieve voordelen op.	++ Interessant voor meerdere vervoerders mits de aanbestedings-procedure niet gelijktijdig is met Amstelland-Meerlanden ivm tender-capaciteit en -kwaliteit.
		Een concessie is voor vervoerders interessant als de businesscase positief is en de risico's beheersbaar. Tijdig bekendmaken van de planning en beschikbaar stellen van informatie is wenselijk.		
Inhoudelijk Met welk scenario zijn de ambities het best te behalen?		++ • Gunningmodel volledig gericht op Almeerse concessies • Redelijk scherpe prijs/kwaliteitsbieding	- • Gunningmodel wordt beperkt gericht op Almeerse concessies • Scherpe prijs/kwaliteitsbieding	++ • Gunningmodel volledig gericht op Almeerse concessies • Redelijk scherpe prijs/kwaliteitsbieding
Procesmatig Welk scenario is het eenvoudigst?		++ • College besluit zelfstandig	-- • Unanieme besluitvorming nodig met de Stadsregio • Groot belang voor vervoerders en daarmee hoger juridisch risico • Onnodig clusteren van opdrachten is in strijd met de aanbestedingswet	- • Verlengingsoptie is niet opgenomen in de concessie en kans op bezwaar en/of juridische procedures is reëel
		In 2008 zijn de busconcessies samen met het leerlingenvervoer aanbesteed. Een gecombineerde aanbesteding voor de periode 2018-2027 lijkt geen inhoudelijk voordeel op te leveren en de marktspanning wordt niet vergroot. Procesmatig is de combinatie in strijd met het clusterverbod in de aanbestedingswet en inhoudelijk wordt het gunningmodel minder volledig gericht op de Almeerse concessies.		

Concessie

Concessie Busvervoer Almere

De concessies Stadsdienst Almere en Almere Streek worden samengevoegd tot de concessie “busvervoer Almere” en bevatten het openbaar vervoer per auto en bus in de gemeente Almere en op de verbindingen:

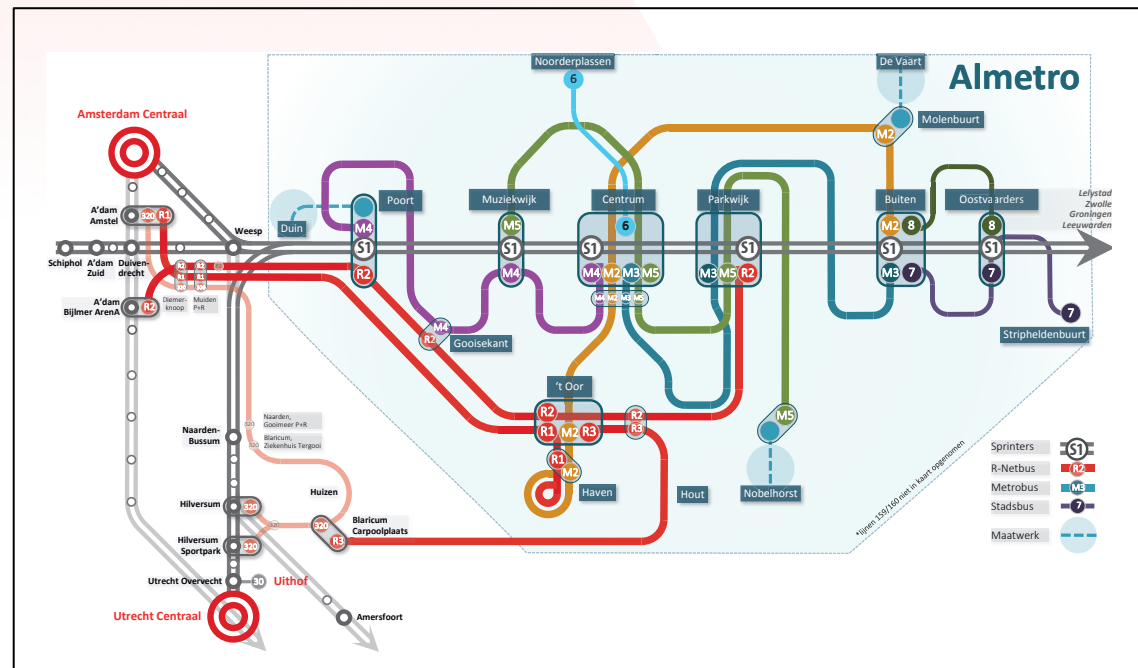
- Almere – Amsterdam Amstel
- Almere – Amsterdam Zuidoost
- Almere – Blaricum Carpoolplaats (Hilversum / De Uithof, Utrecht)

Tot de concessie behoort niet

- Extra vervoer ten behoeve van de Floriade
- Openbaar vervoer per trein en over het water
- Openbaar vervoer verbindingen van andere decentrale overheden (zoals de buslijn tussen Zeewolde en Almere van de concessie IJsselmond) die door Almere worden gedoogd.

Looptijd concessie 10 jaar

- Maximale wettelijke termijn voor busconcessies is 10 jaar
- Bussen worden meestal in 10 tot 12 jaar afgeschreven. De maximale termijn van 10 jaar heeft daardoor een positief effect op de prijs.
- Personeel moet op grond van de Wet personenvervoer 2000 worden overgenomen. Een maximale wettelijke concessieduur biedt continuïteit voor het personeel.
- Als de maximaal in de wet opgenomen concessieduur tijdens de concessieperiode langer wordt dan de huidige 10 jaar, dan kan Almere na instemming van de vervoerder en op basis van redelijkheid en billijkheid de concessie geheel of gedeeltelijk één of meerdere keren verlengen, tot de dan geldende maximale concessieduur.

Opdrachtgeverschap

Wettelijke bevoegdheid

Flevoland is vanuit de wet Personenvervoer 2000 bevoegd tot het verlenen, wijzigen of intrekken van concessies voor het busvervoer in Almere en tussen Almere en Noord-Holland.
Flevoland heeft deze bevoegdheid tot op heden gedelegeerd aan Almere.

Voorbereiden aanbesteding

De voorbereiding van de aanbesteding van het busvervoer wordt door Almere uitgevoerd.

Bevoegdheid 2018-2027

- De aanbesteding zal plaatsvinden in 2016. Daarom besluit Flevoland naar verwachting in het najaar 2015 of de delegatie aan de gemeente Almere in de concessieperiode vanaf december 2017 wordt voortgezet.
- Almere wil de bevoegdheid in beginsel overnemen. Dit zal afhangen van de gedefinieerde bevoegdheden en de financiële afspraken.

Vervoerregio

In het Convenant Versterking Samenwerking Verkeer en Vervoer (Vervoerregio) is vastgelegd dat de Stadsregio Amsterdam, de gemeenten Lelystad en Almere en de provincies Flevoland en Noord-Holland hun samenwerking willen versterken. De bevoegdheden en budgetten voor de OV-concessies blijven in ieder geval tot 2017 behouden. Wel gaan de partijen (meer) meedenken en kennis delen voor de nieuw te sluiten concessies.

Sturingsfilosofie

Algemeen

Het realiseren van de ambities bestaat uit de combinatie van zowel een strak uitgevoerde concessie (beheer) als verbeteringen en veranderingen waar nodig en mogelijk (ontwikkeling).

- **Ontwikkeling: 'de juiste dingen doen'**
- **Beheer: 'de dingen juist doen'**

Beheer

Beheer is zorgen dat wat er afgesproken is ook goed wordt uitgevoerd. De performance van de vervoerder monitoren, operationele knelpunten signaleren en oplossen, inspelen op evenementen, etcetera. Hier hoort ook de reguliere financiële afrekening tussen Almere en vervoerder bij.

Concessiebeheer is het fundament: voldoende stevig om ontwikkeling op te laten steunen

Voor Almere is de kern tweeledig:

- Dat afspraken tussen Almere en vervoerder nagekomen worden;
- Dat ambities gerealiseerd worden, beginnend bij **"tevreden reizigers"**.

Almere heeft daarom een dubbele rol in het beheer: controlerend en stimulerend; controle op het nakomen van de afspraken, stimulerend voor wat betreft de ambities.

Beloningen en sancties die aan de prestaties (of gebreken daarin) verbonden zijn, worden ingezet om de ambities te realiseren. Stimuleren in het beheer betekent dus hard op de afspraken en zacht op het vinden van oplossingen.

Ontwikkeling

Ontwikkeling is ervoor zorgen dat het OV-aanbod ook in een veranderende omgeving recht blijft doen aan de belangen van de reiziger, de vervoerder, Almere en derden. Hier hoort ook het herijken van het OV-aanbod, het maken van financiële afspraken en het vinden van oplossingen bij.

De sturingsfilosofie is als volgt te typeren:

- *Almere stimuleert initiatieven van vervoerder:* Van de vervoerder wordt initiatief verwacht om de ambities te realiseren. Almere werkt proactief mee: zij analyseert en denkt mee en neemt zelf ook initiatief als de vervoerder andere prioriteiten stelt.
- *Almere werkt proactief mee aan oplossingen:* De vervoerder kan bij oplossingen andere partijen nodig hebben. Almere helpt de partijen bij elkaar te brengen en commitment te verkrijgen bij deze partijen.
- *Almere is een speler in de netwerksamenleving (met unieke rol en plaats):* Almere verbindt intern beleidsvelden en extern netwerken van onderwijs, ondernemers, werkgevers, bewoners, toerisme, recreatie, zorg, etc. Hierin wordt ook een actieve rol van de vervoerder verwacht.

Rolverdeling

Onderwerpen	Partijen			
	Reiziger <i>ROCOVF</i>	Vervoerregio <i>Noord-Holland Stadsregio Flevoland Lelystad</i> <i>Almere</i>		Busvervoerder
Vervoerplan / Dienstregeling	Advies	Advies	Besluit	Voorstel, uitvoering
Tarieven LTK, regio abo, km tarief				
Tarieven overig			Advies	Voorstel, besluit en uitvoering
Betaalsysteem				
Marketing				
Reisinfo				
Sociale veiligheid voertuig				
Materieel			Instemming	
Personeel				

Flexibiliteit en innovatie in de concessie

Vervoerplan	Jaarlijks wordt in samenspraak met stakeholders de dienstregeling voor het komende jaar aangepast.
Kwaliteitsaanbod	Met het kwaliteitsaanbod wordt beoogd dat de kwaliteit van de dienstverlening meebeweegt met de verwachtingen van de reizigers om de ambities te halen. Achteruitgang door stilstand wordt hiermee voorkomen.
Voorkeursleverancier ipv exclusieve leverancier	Tijdens de concessie kan de situatie zich voordoen dat investeringen gedaan moeten worden of dat nieuwe diensten gerelateerd aan het busvervoer worden ingevoerd, of bestaande diensten anders worden ingevuld. De vervoerder is dan leverancier tenzij bijvoorbeeld het aanbod niet marktconform is of hij het gewenste product niet kan leveren.
Business cases	Een nieuwe dienstverlening, nieuwe materieelsoorten, energiedragers, of experimenten op initiatief van de vervoerder of van Almere kunnen tijdens de concessie worden ingevoerd op basis van business cases.
Afsprakenregister	Gedurende de concessie worden de afspraken die een aanvulling of wijziging van de concessie inhouden opgenomen in het afsprakenregister en via die weg tot onderdeel van de concessie gemaakt.

Financiële bepalingen

Reizigersopbrengsten	Gezien de rolverdeling is een gedeelde opbrengstverantwoordelijkheid te rechtvaardigen. De vervoerder heeft op korte termijn (kwaliteit dienstuitvoering, tevreden reizigers, etcetera) en Almere op langere termijn (door vervoeraanbod, tariefvaststelling, infrastructurele maatregelen, ontwikkeling van de stad, etcetera) invloed op de opbrengsten.
Exploitatiebijdrage	De reizigersopbrengsten dekken de exploitatiekosten van de vervoerder niet. De vervoerder krijgt een bijdrage van Almere die gebaseerd is op de bieding van de vervoerder. Deze bijdrage is niet hoger dan het door de gemeente vastgesteld maximaal budget.
Sociale veiligheid	In het PvE worden maatregelen voorgeschreven die de vervoerder moet financieren met de reizigersopbrengsten en de exploitatiebijdrage. Voor aanvullende maatregelen, zoals inzetten van conducteurs en controleteams, stelt Almere jaarlijks subsidie beschikbaar.
Bonus reizigerstevredenheid	De vervoerder kan voor de klanttevredenheidsaspecten waar hij invloed op heeft zoals netheid, vriendelijkheid, rijstijl, geluid, informatie, in- en uitstapgemak en punctualiteit jaarlijks een bonus krijgen.
Boete	Op een beperkt aantal kwantificeerbare aspecten is het mogelijk om een direct oplegbare boete te geven met een vast bedrag per overtreding en een maximum per jaar.
Sanctie	Overtredingen van aspecten die niet op de boetelijst staan, kunnen worden gesanctioneerd. De hoogte wordt per geval bepaald op basis van het soort overtreding, de hinder die de reizigers ondervinden en de eventuele financiële voordelen voor de vervoerder.

De winnaar is?

Niet onderscheidend

- De inschrijvers committeren zich bij de inschrijving aan het programma van eisen, de financiële bepalingen en de concept concessiebeschikking.
- Het budget waarop de gegadigden hun inschrijving moeten baseren ligt vast.
- Sociale veiligheid is “uit de concurrentie”: voor sociale veiligheid worden basiseisen opgenomen en de vervoerder kan jaarlijks een subsidie aanvragen voor het inzetten van conducteurs, controleteams en overige maatregelen in het kader van sociale veiligheid.

Onderscheidend

De inschrijvers kunnen zich met de inschrijving van elkaar onderscheiden op basis van de gunningcriteria. De inschrijvingen worden beoordeeld met de budgetmethode (budget ligt vast, gunning op kwaliteit en hoeveelheid busvervoer) . De inschrijver met de economisch meest voordelige inschrijving krijgt de concessie gegund. Bij de inschrijving voegt de inschrijver een open calculatie van zijn bieding.

Gunningcriteria

Tevreden reizigers

De inschrijver beschrijft in het aanbod op welke wijze hij invulling geeft aan de ambitie “Tevreden reizigers”.

BRT-systeem

De inschrijver beschrijft in het aanbod het vervoerplan (kwantitatief en kwalitatief) en hoe hij ervoor gaat zorgen dat het bus systeem uitnodigend, herkenbaar, gemakkelijk te gebruiken, snel, betrouwbaar en kosteneffectief blijft.

Invulling ontwikkelrichtingen

De inschrijver geeft aan welke uitbreidingsopties hij binnen het budget gaat uitvoeren.

Implementatie

De Inschrijver beschrijft in het implementatieaanbod hoe hij de exploitatie gaat voorbereiden, Het aanbod moet overtuigend duidelijk maken dat de kwaliteit die is geëist en in de aanbidding beloofd wordt, ook daadwerkelijk en tijdig gerealiseerd zal worden. Is dit niet overtuigend, dan kunnen negatieve gunningpunten worden toegekend.

Optioneel gunningcriterium: Duurzaamheid

Eventuele transitie naar zero emissie wordt bekostigd uit additionele middelen. Als er voor aanvang van de aanbesteding additionele middelen zijn, dan wordt de inschrijver uitgedaagd om het busvervoer zoveel mogelijk zonder uitstoot uit te voeren met deze middelen.